

	Tárgyak: Sztálin Vasmű Emlékérem
	Intézmény: Paksi Városi Múzeum - Paksi Képtár Deák Ferenc u. 2. 7030 Paks +36 85 830 379
	Leltári szám: PVM.TT.2010.2.14.2

Leírás

A TT.2010.2.14.2.-es leltári számon egy érdekes érmet őriz a városi múzeum, melyet 1951-ben adta ki a kohó- és gépipari miniszter „Sztálin Vasmű Emlékérem” néven. A Rákosi-korszaknak (1947-1956) nevezett pár év az ország XX. századi történetének közismerten az egyik legkeservesebb időszaka volt. Az embertelen törekvés a hagyományos értékek leépítésére, az egypárti kommunista diktatúra kiépítésére elhibázott gazdaságpolitikai döntésekkel is járt, melyek egyik legfontosabb eleme a szovjet mintára történő erőltetett iparosítás volt. Az olyan jól ismert szlogenek, mint a „Szél és acél országa leszünk!” jellemezték a sokszor alaptalan és átgondolatlan ipari és egyéb fejlesztéseket.

A nagy ipari beruházások legfontosabbika és a korszak egyik jelképe a Dunai vagy ahogy később pár évig nevezték, a Sztálin Vasmű volt. Magyarország akkori legnagyobb ipari beruházását korábban még Mohácsra tervezték, de a jugoszláv-magyar „kapcsolatok” miatt végül a biztonságosabbnak ítélt Dunapentele mellett döntöttek. Így került sor az építkezés megkezdésére a már kijelölt helyszínről áthelyezve a kubikusokat 1950 májusában. Az magyar viszonylatban hatalmas építkezésekre az ország minden részéből toboroztak munkásokat (így Paksról is), mint arról a Tolnai Napló 1951 január 28.-i számában beszámolt a „Tolna megye fiatalsága még jobb munkával bizonyítja be a Párt iránti hűségét, szeretetét” című cikkében.: „... Harcot folytatnak fiataljaink a Dunai Vasmű felépítéséért. Megyénkből eddig 500 fiatal ment el Dunapentelére dolgozni.” Érdekesség, hogy akárcsak a környék más építkezéseire, így a vasműhöz is nagy mennyiségű építőanyagot biztosított a Paksi Téglagyár. Ugyanakkor ezek minősége szintén a Tolnai Napló két nappal későbbi száma szerint nem volt mindig „megfelelő”, mert a lapban a „Szüntessék meg a selejtes téglák gyártását a Paksi Téglagyárban, adjanak népgazdaságunknak minőségi építőanyagot” című dörgedelmes cikkében arról számolt be, hogy a paksi téglá „a saját súlyát nem bírta el, ... 50 százaléka eltört és szétmorzsolódott a berakásnál és a szállításnál” a vasműhöz.

Maga az építkezés évekig eltartott, 1954-ben adták át az első nagyolvasztót Rákosi Mátyás és Nagy Imre jelenlétében. A községből kiépülő szocialista iparváros a „dolgozók javaslatára” (mi másra) 1951-ben felvette a Sztálinváros nevet, a kohó pedig Sztálin Vasmű lett. A politikai helyzet változásával 1956 végén ez újra Dunai Vasmű lett, míg magát a várost már csak a Kádár-korszak elején, a konszolidáció jegyében nevezték át

Dunaújvárosra.

Az építkezés kapcsán a minisztertanács 1951 március 10-én rendelte el határozatában az emlékérem alapítását, melyet először Zsofinyecz Mihály kohó- és gépipari miniszter adott át 1951 májusában. Érdekesség, hogy az emlékérmé első változatában még „Dunai Vasmű” szerepelt, mint arról a Népszava cikkében is beszámolt április 21-i számában. Később már a vasmű és a város átnevezése kapcsán a „Sztálin Vasmű Emlékérem 1951” körirat szerepelt az érmen az év novemberétől, ilyen a városi múzeum példánya is. Az emlékéremnek két fokozata volt, bronz és ezüst, évente kétszer (május 1-én és november 7-én) adták át azoknak, akiknek munkáját kiemelkedőnek ítélték a vasmű építése szempontjából. Az ezüst fokozathoz kettő, míg a bronzhoz egy év megszakítás nélküli kiváló munka volt a feltétel, a norma megfelelő teljesítése mellett, igazolatlan műszakmulasztás nélkül. Az érem anyaga bronz, átmérője 41,3 mm, vastagsága 1,7 mm, a szalag mérete: 50 x 12 mm. Az emlékérmét 1954-ig adták át az arra kijelölt dolgozóknak. A körmezőben fogaskerék látható melyen ötágú vörös csillag fekszik. Ritkább változatain csak a „Kohászati Miniszter” felirat szerepelt a szalagon.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Fém, bronz/gyári

Méretetek:

Átmérő= 41,3 mm, Vastagság= 1,7 mm,
Szalag mérete: 50 x 12 mm

Események

[Földrajzi
vonatkozás]

mikor

ki

hol Dunaújváros

[Időbeli
vonatkozás]

mikor 1951

ki

hol

[Kapcsolódó
személyek/
intézmények]

mikor

ki Dunai Vasmű

hol

Kulcsszavak

- Rákosi-korszak
- érem